

СТЕФАН ПОПОВ И БЪЛГАРСКАТА ИДЕЯ ЗА ЕДИННА ЕВРОПА. ПО-ДАЛЕЧ ОТ ИЗТОКА, ПО-БЛИЗО ДО ЗАПАДА

Цветомира Георгиева

студент по специалност „Международни отношения“

Правно-исторически факултет

Югозападен университет „Неофит Рилски“

Резюме: Настоящото изследване разглежда възгледите на Стефан Савов Попов за мястото на България в европейската цивилизация и неговия принос към развитието на българската идея за Европа. Анализирани са основните му философски и обществено-политически идеи, свързани с европейската идентичност, ролята на културата, образованието и духовното развитие на нацията. Според Попов принадлежността към Европа не е въпрос единствено на географско положение или политически избор, а преди всичко на ценностна ориентация, основана на свободата, правото, разума и човешкото достойнство. Особено внимание е отделено на критиката му към популизма, крайния национализъм и формалното възприемане на европейските модели без вътрешно осъзнаване на техните принципи. Изследването поставя акцент върху актуалността на неговите идеи в контекста на съвременните предизвикателства пред европейската интеграция и българското общество.

Ключови думи: Стефан Попов, българска идея, европейска интеграция, европейска идентичност, България, Европа, национална идентичност

STEFAN POPOV AND THE BULGARIAN IDEA OF A UNITED EUROPE. FURTHER FROM THE EAST, CLOSER TO THE WEST

Tsvetomira Georgieva

Student in International Relations

Faculty of Law and History

South-West University “Neofit Rilski”

Abstract: This study examines Stefan Savov Popov's views on Bulgaria's place within European civilization and his contribution to the development of the Bulgarian idea of Europe. The paper analyzes his major philosophical and socio-political concepts related to European identity, as well as the role of culture, education, and the spiritual development of the nation. According to Popov, belonging to Europe is not merely a matter of geography or political choice but primarily a value-based orientation founded on freedom, the rule of law, reason, and human dignity. Particular attention is paid to his criticism of populism, extreme nationalism, and the superficial adoption of European models without a genuine understanding of their underlying principles. The study highlights the continuing relevance of Popov's ideas in the context of contemporary challenges facing European integration and Bulgarian society.

Keywords: Stefan Popov, Bulgarian idea, European integration, European identity, Bulgaria, Europe, national identity

Роден на 24 януари 1906 г. в София и починал на 20 октомври 1989 г. в Мюнхен, Стефан Савов Попов е сред най-значимите представители на българската политическа и философска емиграция след 1944 г. Юрист по образование, публицист, философ и общественик, той развива значителна част от своята интелектуална дейност извън

България, живеейки последователно в Швейцария, Франция и Германия. Въпреки продължителното си пребиваване в чужбина Попов остава дълбоко свързан с българската културна и обществена проблематика, като съзнателно се самоопределя като български мислител, насочващ своите послания преди всичко към българската аудитория.

Попов е сред ранните български поддръжници на идеята за европейско обединение. Много преди създаването на Европейските общности той разглежда бъдещето на България като неразривно свързано с европейската цивилизация и нейните ценности. Следването на европейския път според него не представлява отказ от национална идентичност, а възможност за нейното пълноценно развитие в рамките на една по-широка културна и политическа общност.

Завършва право в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и още през 30-те години на XX век развива активна публицистична и обществена дейност. Публикува в редица периодични издания и участва в интелектуалния живот на страната. През периода 1940–1943 г. работи в българската дипломатическа служба като аташе по печата в Берлин и по-късно в Берн.

Особено място в неговото творчество заемат книгите „Българската идея“ и „Безсъници“, в които разглежда историческата съдба на България, нейната културна идентичност и мястото ѝ в Европа. Според Попов българският народ е не просто етническа общност, а духовно и културно единство, което се изгражда чрез историческо развитие, образование и обществено самосъзнание. В този контекст той формулира известната теза, че „българският народ е балкански, но българската нация е европейска“.

За Попов Европа не е само географско пространство или политически проект. Тя представлява система от ценности, основана върху свободата на личността, човешкото достойнство, правовата държава и рационалното обществено устройство. Поради това той разглежда европейската интеграция не като външнополитическа необходимост, а като нравствен и цивилизационен избор.

Източници:

1. Попов, Стефан. Безсъници.
2. Попов, Стефан. Българската идея.
3. Попов, Стефан. Третото поколение.
4. Попов, Стефан. Идеята за Европа през вековете.
5. „Култура“ (kultura.bg), <https://kultura.bg>.

6. „Безсъниците на Стефан Попов“, blog.bg,
<https://templar.blog.bg/politika/2008/06/23/bezsyncite-na-stefan-popov.204942>.
7. 360mag.bg, <https://www.360mag.bg>.